

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2017/18:3807

av **Emma Carlsson Löfdahl m.fl. (L)**

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2018 inom utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Motivering

Liberalerna står tillsammans med de andra allianspartierna och Socialdemokraterna bakom den blocköverskridande pensionsöverenskommelsen som gett oss ett av världens mest stabila pensionssystem. Eftersom pensionen baseras på livsinkomsten uppmuntras arbete och egen försörjning. Den breda överenskommelsen skyddar systemet mot politiska nycker och detta breda samförstånd bör värnas också framgent. Förändringar i pensionssystemet ska också i fortsättningen göras i samförstånd mellan de partier som står bakom pensionsöverenskommelsen.

Det som på lång sikt avgör hur pensionerna utvecklas är hur många som arbetar och betalar in till systemet. Arbetslinjen är därför central både för dagens och morgondagens pensioner.

Kronologisk ålder är ett dåligt mått på människors förmågor, både på arbetsmarknaden och i samhället. Äldre människors kunskap, kompetens och erfarenhet måste tas bättre till vara i arbetslivet. Åldersgränsen för hur länge individen har rätt att vara kvar på arbetet bör därför höjas från 67 år till 71 år. För att uppmuntra fler att jobba

längre föreslår vi i skatteavsnittet av denna motion att åldersgränsen för det förhöjda jobbskatteavdraget för äldre sänks från 65 till 63 års ålder, samt att den särskilda löneskatten för äldre avskaffas.

Alliansregeringen sänkte skatten för pensionärer totalt fem gånger mellan 2006 och 2014, vilket sammanlagt gav en garantipensionär 1 900 kronor mer i disponibel inkomst per månad. Vi anser att skatten för pensionärer bör fortsätta att sänkas, och välkomnar därför den skattesänkning regeringen nu föreslår.

Kvinnor har genom hela arbetslivet lägre inkomster än män. I kvinnligt dominerade yrken är lönerna lägre, kvinnor arbetar fler timmar hemma och färre avlönade timmar än män. Över ett arbetsliv summerar dessa ojämställdhetsfaktorer till 3,6 miljoner kronor i lägre inkomst för en genomsnittlig kvinna jämfört med en genomsnittlig man. Följden av ett ojämställt arbetsliv är därför att pensionsutbetalningarna också fördelas ojämställt. Vi ser också att många kvinnor som levt i äktenskap där löneskillnaderna inte upplevts som så allvarliga så länge som makarna hållit ihop, drabbas av dubbel orättvisa den dag då makarna går skilda vägar. Det är bra att det finns en bred enighet i pensionsgruppen om en handlingsplan för jämställda pensioner.

Bostadstillägget har en avgörande betydelse för att lyfta ekonomiskt svaga pensionärer över fattigdomsgränsen. Det är riktat specifikt till pensionärer med låga inkomster, som har små marginaler när hyran är betald. Eftersom kvinnor i genomsnitt har lägre pensioner än män är det också betydligt fler kvinnor än män som uppbär bostadstillägg. Liberalerna vill stärka ekonomin för denna grupp.

Ett höjt bostadstillägg ökar också äldres möjligheter att flytta till en trygg och tillgänglig bostad nära kommunikationer och service, till exempel en seniorlägenhet eller ett trygghetsboende. En mer lämplig bostad innebär framförallt ökad självständighet för den äldre. Men det innebär också troligen mindre behov av hemtjänst och minskad risk för fallolyckor. Det ökar samtidigt rörligheten på bostadsmarknaden.

Seniorlägenheter, trygghetsboenden och andra bostäder med gemensamhetslokaler och hög tillgänglighet, nära service och kommunikationer har dock ofta tämligen höga hyror. Hyran för nyproducerade tvåor är i genomsnitt nästan 8 000 kronor i månaden – medan taket för bostadstillägget i dag är 5 000 kronor.

Liberalerna föreslår därför för det första att ersättningsgraden i bostadstillägget för ålderspensionärer höjs från 95 till 96 procent. För det andra föreslår vi att taket för hur höga boendekostnader som kan ersättas stegvis höjs med 500 kronor per år fram till 2021. Detta skulle innebära ett nytt tak på 7 000 kronor. Det innebär en för ålderspensionärer mer förmånlig höjning än den som regeringen föreslagit. Vi avvisar

regeringens föreslagna ökning på anslag 1:3 om 655 miljoner kronor till förmån för vår egen reform som innebär ökade utgifter om 700 miljoner kronor 2018.

Liberalerna föreslår att de särskilda regler inom garantipensionssystemet som finns för flyktingar, alternativt skyddsbehövande och övrigt skyddsbehövande tas bort. Garantipension är den pension som utbetalas till de som under en längre tid bott i Sverige men haft låg eller ingen tidigare förvärvsinkomst. Med förändringen kommer bland annat flyktingar behandlas på samma sätt som anhöriginvandrare och andra kategorier av invandrare, när det gäller rätten till pension. Det är viktigt för legitimiteten i pensionssystemet att vissa grupper inte särbehandlas. Reformen innebär också ökade drivkrafter för flyktingar, alternativt skyddsbehövande och övrigt skyddsbehövande att komma i arbete. Den som har inkomst av arbete kvalificerar sig för inkomstpension. Det innebär minskade utgifter på anslag 1:1 om 600 miljoner kronor samt ökade utgifter på anslag 1:4 om 200 miljoner kronor för år 2018.

Liberalerna föreslår att pris- och löneomräkningen för åren 2018–2020 justeras ned med 20 procent årligen. På detta utgiftsområde påverkas anslag 2:1.

Anslagsförslag 2018 för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Tusental kronor

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (L)
1:1	Garantipension till ålderspension	13 080 300	-600 000
1:2	Efterlevandepensioner till vuxna	10 869 800	
1:3	Bostadstillägg till pensionärer	9 026 600	+45 000
1:4	Äldreförsörjningsstöd	1 103 200	+200 000
2:1	Pensionsmyndigheten	555 769	-2 000
	Summa	34 635 669	-357 000

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Christer Nylander (L)

Mats Persson (L)

Tina Acketoft (L)

Maria Weimer (L)